

1. Pedagogika jako veda o výchově. Definování pojmu pedagogika.

Základy pedagogiky

Doc. PhDr. PaedDr. Kamil JANIŠ, CSc.

Pedagogika

- Pojem pedagogika je řeckého původu:
pais – dítě, ago – vedu.
- Vědní obor, který se zabývá výchovou (věda o výchově).
- Pedagogika má své kořeny ve filosofii.
- Pedagogika se jako věda osamostatnila v 19. století.

Obecné požadavky na vědu

Pedagogika je věda o výchově a jako taková, musí splňovat určitá kritéria, které jsou na vědu obecně kladeny.

Jedná se především o:

vymezení předmětu zkoumání, což v případě pedagogiky představuje výchova.

Co to je věda?

Musí mít svůj předmět zkoumání (tzn. to, co bude zkoumat, sledovat, rozvíjet apod.).

S tím úzce souvisí soubor odpovídajících metodologických nástrojů (tzn. výzkumných metod, technik apod.).

metodologie pedagogiky

Musí mít ustálený základní aparát pojmů (tzn., jednoznačného pojmenování pro jednotlivé jevy, procesy, postupy, změny apod.).

obecná pedagogika

Musí mít vnitřní strukturu (systém) disciplín.

Historie pedagogiky

Pedagogice se věnovali Sofisté.

Z filosofů pak Sókratés (469–399 př. n. l.).

Platón (427–347 př. n. l.).

Aristoteles (384 –322 př. n. l.) a další.

Autorem prvního uceleného systému poznatků byl J. A. Komenský (1592–1670).

Problematikou výchovy se zabývali také:

F. Rabelais (1494–1533).

J. Locke (1632–1704).

J. J. Rousseau (1712–1778).

J. J. Pestalozzi (1746–1827) a další.

Použitá a doporučená literatura:

JANIŠ, K., KRAUS, B., VACEK, P. *Kapitoly ze základů pedagogiky*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2012. 164 s. ISBN 978-80-7435-223-2.

KALNICKÝ, J. *Základy pedagogiky I*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2012. ISBN 987-80-7248-787-5.

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1228-7.

PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0872-3.